

La societat nord-americana

"Algun dia descobrirem que els enemics som nosaltres mateixos, els més patriotes dels nostres". La frase no és d'aquest dies, és de James L. Brown, un espantat oficial del Bureau of Alcohol, Tobacco and Firearms (ATF) l'any 1987. El món des d'aleshores ha canviat i l'enemic de Washington, també; però aquelles paraules, que semblaven tenir poc sentit aleshores, omplen ara els llavis de molts responsables de la seguretat nord-americana. Brown ens explicava ja en aquella època l'increment de la venda d'armes, la seva sofisticació..., moltes en mans de grups organitzats que s'emparen no pas menys que en la segona esmena de la Constitució, adoptada en el marc de la "declaració de drets" pel primer Congrés nord-americà al 1789. "Una milícia ben regulada essent necessària per a la seguretat d'un estat lliure, el dret del poble de detectar i de portar armes no podrà ser contestat", van deixar escrit els pares fundadors.

De res no hi ha valgut fins ara que prestigiosos juristes progressistes volguessin fer veure als legisladors que aquesta esmena va ser adoptada quan encara era viva la memòria de la llarga guerra de la independència i que ara calia entendre que aquesta disposició s'havia de limitar als cossos de policia. Tot el que s'ha aconseguit és que el Tribunal Suprem, després de seixanta anys de litigis, reconegués que aquesta segona esmena no podia impedir que les autoritats locals o l'estat federal restringissin la venda d'armes.

Tot ciutadà, amb la presentació d'un document que acrediti que és major d'edat i una espera de cinc dies, pot comprar gairebé qualsevol mena d'armes, des d'una senzilla pistola fins a metralladores automàtiques, tiracoets o rifles. Fins al 1994 no fou aprovada una llei que prohibia la comercialització de dinou armes semiautomàtiques tipus fusell d'assalt; i és una llei que té molts detractors. De totes maneres, els posseïdors dels 300 milions d'armes que es calcula que hi ha al país en mans de ciutadans privats ja tenen qui els ajuda.

Netejar la Casa Blanca. Als Estats Units hi ha molts *lobbies* poderosos, però de tots el més actiu és la NRA (National Rifle Association) que lluita amb mitjans influents i ardits per evitar tota legislació que es proposi de limitar el dret de tenir armes.

El cap de setmana del 20-21 de maig uns 3.000 delegats dels 3,5 milions de socis que té la NRA es reunien a Phoenix (Arizona) per participar en la convenció anual. Wayne Lapierre,

Als quatre dies de tallar el trànsit de vehicles davant la Casa Blanca, s'hi esqueia una nova agressió. Després de l'atemptat d'Oklahoma, la societat nord-americana està alarmada.

vice-president de l'organització no va dubtar a amenaçar obertament d'enderrocar el president Bill Clinton i evitar la reelecció dels congressistes partidaris de legislar contra la venda d'armes. "No utilitzarem les armes, sinó els vots", va dir en to amenaçador Lapierre.

Les crítiques d'alguns polítics i grups cívics contra la NRA després de la matança d'Oklahoma han augmentat i als passadissos de la convenció hi havia delegats que contraatacaven. Alguns no van dubtar a plantejar obertament la necessitat d'un cop d'estat. Clinton ha aprofitat l'atemptat en què van morir 167 persones, entre elles nens, per promoure una llei antiterrorista que inclogui la limitació d'armes. Els sondatges entre els posseïdors d'armes, després de veure, esfereïts, els cossos mutilats de conciutadans seus entre les runes de l'Alfred P. Murrah Federal Building, revelaren un retrocés significatiu del suport a la NRA. Del 67% havia passat al 47%. Tot i així, continuen arribant a l'organització fons i altes de nous associats.

descobreix el seu enemic

L'última carta de l'associació als seus membres per a recaptar fons ha estat precisament molt polèmica. El text qualifica els policies federals de "gàngsters del govern". El to és tan violent que fins i tot l'ex-president George Bush, que n'és membre d'honor i un boig de la caça, tornà la circular a l'associació renunciant a abonar la important quantitat que cada any els feia arribar.

"Confonen els patriotes de la NRA amb terroristes. Nosaltres no ens entrenem per sollevar-nos a les muntanyes, sinó per seguretat", afirmen. El president Clinton ha desafiat la NRA convidant els ciutadans a destinar els diners que li donen a obres de caritat. A Washington els vents no bufen precisament en favor del Clinton que ha dit:

L'atemptat del 19 d'abril a Oklahoma ha trasbalsat els EUA. Timothy McVeigh (baix), el principal sospitós, pertanyia a la Milícia de Michigan, un grups que acusa el Govern de traïdor. Els Estats Units -que veien el terrorisme com una cosa importanta- ara en tenen un de genuïnament nord-americà.

"Amèrica ha de recuperar els seus valors morals i retrobar la solidaritat". El president es veu atrapat. El seu futur reelectoral és cada dia més negre. Amb la majoria perduda al Congrés, i ara amb el poderós lobby de les armes en contra, no pot tenir pas gaires esperances.

A la convenció de Phoenix hi havia un dels republicans que opta a les primàries, el senador per Texas, Phil Gramm. "En les eleccions del 94 vam aconseguir de netejar el Congrés; al 96 netejarem la Casa Blanca" va sentenciar. La NRA li ha ofert uns quants milions de dòlars per finançar la campanya.

Patriotes i "rambos". Potser la NRA no té cap vinculació -almenys oficial- amb la dotzena llarga de grups para-militars, neonazis i racistes que operen en territori nord-americà. De totes maneres l'FBI té proves que alguns dirigents de l'organització han tingut contactes recents amb líders d'aquestes milícies, que operen en vint-i-set estats nord-americans. Tampoc no és difícil d'accedir, per Internet, Amèrica Online o per diverses autopistes de la comunicació, a butlletins informàtics de la NRA, com ara el "Gun-Talk", en el qual hi ha proclames en favor de la insurrecció armada o invitacions a disparar al cap dels agents de l'ATF perquè van amb armilla antibales.

Timothy McVeigh i Terry Nichols, dos dels assassins d'Oklahoma, pertanyien a l'anomenada Milícia de Michigan. Però, quin ideari i quins objectius tenen aquests grups i, sobretot, qui consideren que són els seus enemics?

Ed McMurray, de quaranta-vuit anys, té un talleret de cotxes a Harbor Springs, al nord de Michigan. S'ha casat tres vegades i té dos fills del primer matrimoni. La seva vida durant la setmana és monòtona, ensopida. Del taller a casa i, com a única distracció, la partida de cartes del dijous en companyia de la dona i de dos matrimonis amics. Pertany a diverses associacions de la ciutat i recentment ha fet una quantiosa aportació per contribuir a finançar una petita biblioteca. És, doncs, considerat un bon membre de la comunitat i assisteix regularment als serveis religiosos de l'església baptista a què pertany. Procura no perdre's cap partit de beisbol a la televisió i confessa que podria viure només menjant pizza. Els caps de setmana i alguns dies de vacances, li agrada de posar-se l'uniforme de campanya, ficar-se al tot terreny del seu cunyat i "anar a jugar -com diu ell- a fer de soldat". Va ser el seu cunyat Fred, qui li va presentar, ja fa un any, Norman Olson, ministre baptista de la església de Brutus, veterà

condecorat al Vietnam i propietari d'una armeria d'Alason, un poblet del costat. Aviat va quedar impressionat per la seguretat d'Olson, conveçut de la veritat indiscutible de les seves paraules. El comandant Olson, com ell l'anomena, té la seva mateixa edat i aquests dies té força maldecaps. L'FBI l'ha interrogat en tres ocasions i no para de rebre trucades i visites de periodistes de tot el món. És el cap militar de la Milícia de Michigan.

Ed i Fred van assistir un dissabte a un dels col·loquis iniciàtics de la Milícia a la granja que l'organització fa servir de caserna general, a Harbor Springs. Més endavant, Ed va substituir la seva vella arma de caça per un fusell semiautomàtic i s'afecionà de tal manera a les armes de foc que ja té cinc pistoles i quatre fusells, un

Francisco Martín Durán va metrallar la Casa Blanca a l'octubre de l'any passat. La integritat de la família presidencial hi perilla seriosament.

Al 'rovell de l'ou' hi ha la serp

Quan tens l'oportunitat de visitar els centres neuràlgics del poder, a Washington, notes que ets al "rovell de l'ou", però de l'ou d'una serp de molts caps i amb una capacitat de supervivència gens mensypreable.

La societat nord-americana oberta, plural, democràtica, ha creat al seu si una complexa trama de poders i de contrapoders, molts dels quals són autònoms i ja no responen al "comandament unificat": la Casa Blanca.

En nom de la llibertat i de la Constitució tot és possible i tot s'ha anat fent des que els Estats Units són el país més poderós de la terra. El nord-americà mitjà, fins ara era conscient que el model EUA continuava essent exportable, però després de l'atemptat d'Oklahoma i de la confirmació que els seus autors eren patriotes, ha començat també a descobrir que hi ha aspectes monstruosos en aquest model. La CIA, la DEA, l'FBI, l'AFT, són sigles de només unes quantes organitzacions dedicades a la seguretat dels ciutadans; sigles que se sap que havien alimentat —només són dos exemples—, el general Noriega, al Panamà, i el president Saddam Hussein en la guerra contra l'Iran. El Departament d'Estat, quan li va convenir, va enderrocar l'home fort panamenc i va intentar de fer el mateix amb l'invasor de Kuwait.

Ara les milícies integristes, tolerades i protegides per xèrifs, governadors, predicadors i congressistes, s'han conver-

tit en un perill de primer ordre, dins mateix del territori. No és tampoc cap casualitat.

L'onada de conservadorisme, simbolitzada pel líder de la majoria republicana a la Cambra de Representants, Newt Gingrich, ha enfortit l'ideari d'aquests grups. Amb la Bíblia en l'una mà i una arma en l'altra, des del Capitoli s'han anat assentant les bases que justifiquen l'existència d'una societat que després de dècades de mirar enfora —que és on hi havia l'etern enemic—, gira els ulls acusadors a un Govern que ha perdut el lideratge. Com més va més perillan les llibertats individuals, segons gent com Gingrich, que acusen l'estat, i especialment el president Clinton, de ser poc bel·ligerant amb els demòcrates i progressistes, considerats des de sempre companys de viatge d'un comunisme que ha perdut la batalla. El Contracte amb Amèrica del líder republicà preveu, entre més aspectes de la "revolució conservadora", la reducció de les despeses socials i dels programes d'assistència als sectors més marginats, l'enduriment de la política repressiva contra el crim (és a dir més policia i més presons en detriment de la prevenció), l'afavoriment de les rendes altes i de les grans corporacions a costa de la classe mitjana-baixa...

Nova York, la gran ciutat convertida en laboratori d'aquesta revolució, ha vist com la seguretat s'incrementava als carrers a base de repressió ferotge, habitualment contra els més marginats, negres

i hispans. L'alcalde republicà, Rudolf Giuliani, convertit en un Clint Eastwood dur i sense escrúpols, mostra orgullós les corbes estadístiques de la delinqüència que disminueixen alhora que fa tancar menjadors i residències per a indigents i deixa sense ni cinc la majoria de programes socials iniciats pels antecessors. Senzillament, la delinqüència s'ha desplaçat del cor de Manhattan, l'illa més visitada del món. La zona del carrer 42, al costat de Time Square, ha perdut també el seu ambient canalla i sòrdid amb la clausura de sex-shops, peep-shows i hotels de "llits calents". La croada contra el crim i per la recuperació moral fan que Giuliani figuri davant la nació com un heroi implacable.

Ara bé, els EUA conserven mecanismes importants de defensa i la societat ha estat capaç de generar moviments cívic i organitzacions que contraresten amb valors ètics i solidaris aquesta resurrecció de la "majoria moral" promoguda per Ronald Reagan durant el seu mandat. De totes maneres la intel·lectualitat s'ha tornat conservadora i els creadors d'opinió, des dels poderosos mitjans de comunicació, també beuen de les mateixes fonts. La societat s'ha dividit i el país es troba gairebé tan polaritzat com als anys 60.

Els vents bufen en favor d'una nova administració republicana per al 96. L'huracà conservador ja ha arrasat el Congrés i aspira, amb avantatge, a assolir la Casa Blanca.

V. L.

d'ells un AR-15. Sol anar a "jugar a fer el soldat" algun diumenge als boscos amb companys que tenen l'AK-47 tan somniat. Se sotmet a un dur entrenament, està en bona forma física i es vanta de ser un bon tirador.

Ed va ser ferit en una cama al Vietnam quan només feia una setmana que era a la guerra i fou repatriat sense possibilitat de tornar al conflicte. Enveja i admira la medalla d'Olson i afirma que no vol tornar mai més a ser un inútil buròcrata en cas de conflicte. Olson i companyia li han fet veure que els Estats Units corren perill. L'ONU (una organització manipuladora d'àmbit internacional) vol conquerir el territori nord-americà, d'acord amb les tropes russes i l'ajut de grups de gàngsters de Los Angeles.

L'estratègia és ben simple: les tropes de l'ONU tenen la col·laboració del govern. A les carreteres del país ja hi ha instal·lats petits emissors que indicaran a les tropes invasores el camí a seguir. Una divisió de tropes russes s'amaga dins les mines de sal de Detroit, a l'espera de l'ordre d'envair el país. De moment, els bitllets de banc porten un codi de barres i els agents del govern han captat i arxivat amb escàners secrets el volum de diners de cada família. Finalment, quan la conspiració haurà assolit tots els objectius, els dissidents seran traslladats al centre de manteniment de la companyia ferroviària Amtrak, on hi ha un crematori preparat.

Ed ha acabat veient clara la conspiració totalitària. "El poble i els valors d'Amèrica que consagra la Constitució perillèn. Amèrica està en mans d'un govern venut i incontrolat que és el responsable d'ocultar la identitat dels autèntics autors de la matança d'Oklahoma". La CIA -pels milicians- és la causant de les intoxicacions en massa amb gas sarin de Tòquio amb l'objectiu de desprestigiar el Japó en la guerra comercial. Ara els japonesos s'han venjat amb el cotxe bomba d'Oklahoma. "La conspiració no s'atura i els funcionaris de les diverses agències en són l'objectiu".

La llista d'enemics de tots els grups paramilitars i neonazis nord-americans, l'encapçala Janet Reno, la fiscal general que va ordenar l'atac del 19 d'abril del 1993 contra el ranxo de Waco (Texas) en el qual van morir cremats setanta membres de la secta dels davidians. Però hi ha més gent i organitzacions sota el punt de mira dels enemics de l'estat. Hem parlat de les Nacions Unides i del Bureau of Alcohol, Tobacco and Firearms (ATF), que vol limitar la comercialització d'armes. La Comissió Trilateral, fundada al 1973 pel banquer David Rockefeller i que agrupa líders econòmics i polítics dels Estats Units, el Japó i Europa, és un altre dels dimonis de les milícies. Finalment tots els pamflets esmenten també com a element clau de la destrucció de la sobirania del país, el Council on Foreign Relations, un grup de política exte-

rior que inclou, entre els dirigents, els presidents de Xerox i AT&T.

Els experts calculen que són 15.000 els milicians organitzats, com Ed McMurray, en una estructura militar, i dirigits per oficials de l'exèrcit retirats o en actiu. Ed, després de disparar i de preparar-se per matar "cascos blaus" i "russos" emboscats, se'n torna a casa i es dedica a la dona i als fills com un pare de família normal. De totes maneres, continua somniant que arribi el moment que pugui negar-se a reparar les desenes de cotxes japonesos que cada any passen pel seu taller.

ARXIU

La llista d'enemics de tots els grups paramilitars i neonazis nord-americans, l'encapçala Janet Reno, la fiscal general que va ordenar l'atac del 19 d'abril del 1993 contra el ranxo de Waco (Texas). En l'operació, que va durar més d'una setmana, van morir cremats setanta membres de la secta dels davidians.

La prioritat es diu seguretat. No hi ha país al món amb més agències i organismes responsables de la seguretat dels ciutadans. Els nord-americans, amb tot, se senten ara més insegurs que mai: no entenen com la Milícia de Michigan pot tenir quinze línies de telèfon, quatre ordinadors, diversos aparells de fax i una impremta professional, a més d'infraestructura per a produir programes de televisió i 32 hectàrees de camps d'entrenament amb barricades, búnquers i arsenal amb armament prohibit, una gran part del qual prové de l'exèrcit.

Hi ha esdeveniments que han minat la moral dels nord-americans i augmentat la sensació d'inseguretat. Fa uns dies un pertorbat va poder robar amb tota facilitat un tanc a la Guàrdia Nacional. Després de causar danys a vehicles i cases de San Diego (Califòrnia), fou abatut a trets.

Amb tot, el fet més indicatiu de la por va arribar el dia 20 de maig. El president Clinton va haver de cedir a les pressions dels responsables de seguretat. Per primera vegada des del 1800, l'avinguda Pennsilvània de Washington era tancada al trànsit. El temor de l'explosió d'un cotxe bomba davant la Casa Blanca va ser més fort que no tots els símbols de llibertat que el president volia mantenir. **Vicenç Lozano**